

ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เลขที่ 113 ตำบล คลองหนึ่ง อำเภอ คลองหลวง จังหวัด ปทุมธานี 12120
โทร.02-564 -6700 ต่อ 3324, 3330 โทรสาร 02- 564 - 6572 E- MAIL prs@biotec.or.th

วิเคราะห์สถานการณ์กุ้ง EMS และแนวทางแก้ไขในปัจจุบัน

24 เมษายน 2557 อาคารไบโอเทค อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การตรวจวินิจฉัยแบคทีเรียสาเหตุกุ้งตายด่วน หรือ อีเอ็มเอส (EMS; Early Mortality Syndrome) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่วิธีการการตรวจวินิจฉัยแบคทีเรียสาเหตุกุ้งตายด่วนโดยวิธีพีซีอาร์ (PCR) และเปิดโอกาสให้นักวิชาการหรือผู้ที่สนใจวิธีการตรวจโรคได้เรียนรู้วิธีการ และแลกเปลี่ยนข้อสงสัยต่างๆ ในการตรวจร่วมกับนักวิจัยไบโอเทคที่พัฒนาวิธีการตรวจดังกล่าวขึ้น

อุตสาหกรรมกุ้งไทยได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากโรคกุ้งตายด่วน ส่งผลให้ผลผลิตกุ้งลดลงถึง 50% โดยปี 2556 มีผลผลิตลดลงเหลือประมาณ 270,000 ตัน ในขณะที่ภาพรวมของผลกระทบจากการระบาดของโรค อีเอ็มเอสในอีกหลายประเทศ ทำให้การผลิตกุ้งเลี้ยงของโลกลดลงประมาณ 11% ปัญหาโรคอีเอ็มเอส สร้างผลกระทบต่ออุตสาหกรรมกุ้งมากทั้งต่อเกษตรกรและอุตสาหกรรมส่งออก ส่งผลให้ผู้นำเข้าเริ่มหากุ้งจากประเทศอื่นทดแทน และผู้เลี้ยงเองไม่มีความมั่นใจในการลงกุ้ง อย่างไรก็ตามทุกภาคส่วนได้พยายามแก้ไขปัญหากันอย่างเต็มที่เพื่อหาแนวทางการจัดการโรคตายด่วน ทั้งการจัดการการเลี้ยง การอนุบาลลูกกุ้งก่อนปล่อยลงเลี้ยง การใช้จุลินทรีย์เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้สมดุล การจัดการคุณภาพน้ำและฟันทบ่อ การให้อาหารอย่างเหมาะสม เป็นต้น

ดร. ทวีศักดิ์ กอนันตกุล ผู้อำนวยการ สวทช. กล่าวว่า “สวทช. ได้นำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการร่วมแก้ไขปัญหาอีเอ็มเอส นำโดย ศ.ดร. ทิมโมที เฟลเกล และทีมนักวิจัย จากหน่วยวิจัยเพื่อความเป็นเลิศเทคโนโลยีชีวภาพกุ้ง ซึ่งเป็นหน่วยวิจัยที่เกิดจากความร่วมมือของไบโอเทค สวทช. และคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมมือกับคณะนักวิจัยได้หัวหน้าโดย Prof. Chu Fang Lo (ศ.ฉู่ ฟาง หลัว) จาก National Cheng Kung University (NCKU) พัฒนาการตรวจแบคทีเรียในกลุ่ม *Vibrio parahaemolyticus* ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้เกิดอาการตับและตับอ่อนวายฉับพลัน (Acute Hepatopancreatic Necrosis Disease, AHPND) ด้วยเทคนิคพีซีอาร์ (PCR) ซึ่งได้มีเปิดเผยข้อมูลทั้งวิธีการ และลำดับเบสในการออกแบบไพรเมอร์สำหรับตรวจหาเชืดังกล่าว โดยคาดหวังว่าจะเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปช่วยลดการแพร่กระจายของเชื้อก่อโรคอีเอ็มเอส และช่วยลดความเสี่ยงในการระบาดของแบคทีเรียชนิดนี้ไปใช้ตรวจคัดกรองลูกกุ้ง และพ่อแม่พันธุ์กุ้งต่อไป”

ดร. พุทธ ส่องแสงจินดา ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล กรมประมง กล่าวว่า “ในส่วนของ การแก้ไขปัญหา กรมประมงได้ดำเนินการอย่างเร่งด่วนโดยจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหา ป้องกัน และ ควบคุมโรคระบาด ให้เกิดเป็นรูปธรรม โดยกรมประมงมีการจัดสร้างเครือข่ายอาสาในการเฝ้าระวังและแก้ไข ปัญหาโรคที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพิ่มการให้บริการในการตรวจวินิจฉัยโรคกุ้งทะเลแก่เกษตรกร รวมถึงการทำงาน ร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ได้จัดทำคำแนะนำเบื้องต้นวิธีการปฏิบัติงานที่ดีให้กับโรงเพาะฟักกุ้งทะเล และเกษตรกรที่เลี้ยงกุ้งในบ่อดิน รวมทั้งจัดทำมาตรฐานลูกกุ้ง และทำงานวิจัยเพื่อค้นหาปัจจัยที่เป็นต้นสาเหตุ ของการระบาดของโรคกุ้งอีเอ็มเอส และเร่งทำความเข้าใจให้กับเกษตรกรในทุกพื้นที่เพื่อเป็นการปรับปรุง กระบวนการผลิตทุกขั้นตอน เพื่อลดความสูญเสียต่อเนื่องจากการระบาดของโรค และนำการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเล ของประเทศไทยให้ กลับมาเป็นปกติโดยเร็ว”

การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ นอกจากการบรรยายสรุปสถานการณ์และแนวทางแก้ปัญหาอีเอ็มเอส และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรคอีเอ็มเอส ในปัจจุบันแล้ว ยังเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมฝึกปฏิบัติการจริง อาทิ วิธีการเก็บตัวอย่างพ่อแม่พันธุ์ การเก็บตัวอย่างอาหารสด รวมถึงวิธีการตรวจแบคทีเรียสาเหตุกุ้งตายด่วน โดย วิธีการพีซีอาร์และการอ่านผลจากตัวอย่างสไลด์กุ้งตายด่วน เพื่อนำไปใช้ตรวจคัดกรองลูกกุ้ง พ่อแม่พันธุ์กุ้ง โดย หวังว่าจะช่วยลดการติดเชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคอีเอ็มเอสได้อีกทางหนึ่ง ต่อไป

สำหรับวิกฤตอีเอ็มเอสในครั้งนี้ ถือเป็นโอกาสปรับตัวของอุตสาหกรรมกุ้ง ปรับวิธีการเลี้ยงกุ้ง และด้วยเทคนิค วิธีการตรวจโรคอีเอ็มเอสที่พัฒนาขึ้นโดยไบโอเทค และหน่วยงานพันธมิตรนี้ จะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการ ตรวจติดตามและควบคุมโรคที่ดีขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมกุ้งไทย รวมถึงเรียกคืนความ เชื่อมั่นให้กับผู้ส่งออกและผู้นำเข้ากุ้งไทยในต่างประเทศ ถึงศักยภาพการผลิตกุ้งคุณภาพของไทยต่อไป

###

สื่อมวลชนสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ:
ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค)
คุณอุดมรัตน์ วัฒนกุล
ผู้จัดการงานประชาสัมพันธ์ ไบโอเทค สวทช.
โทร. 0 2564 6700 ต่อ 3324
โทรสาร 0 2564 6572
อีเมล: udomrat.vat@biotec.or.th